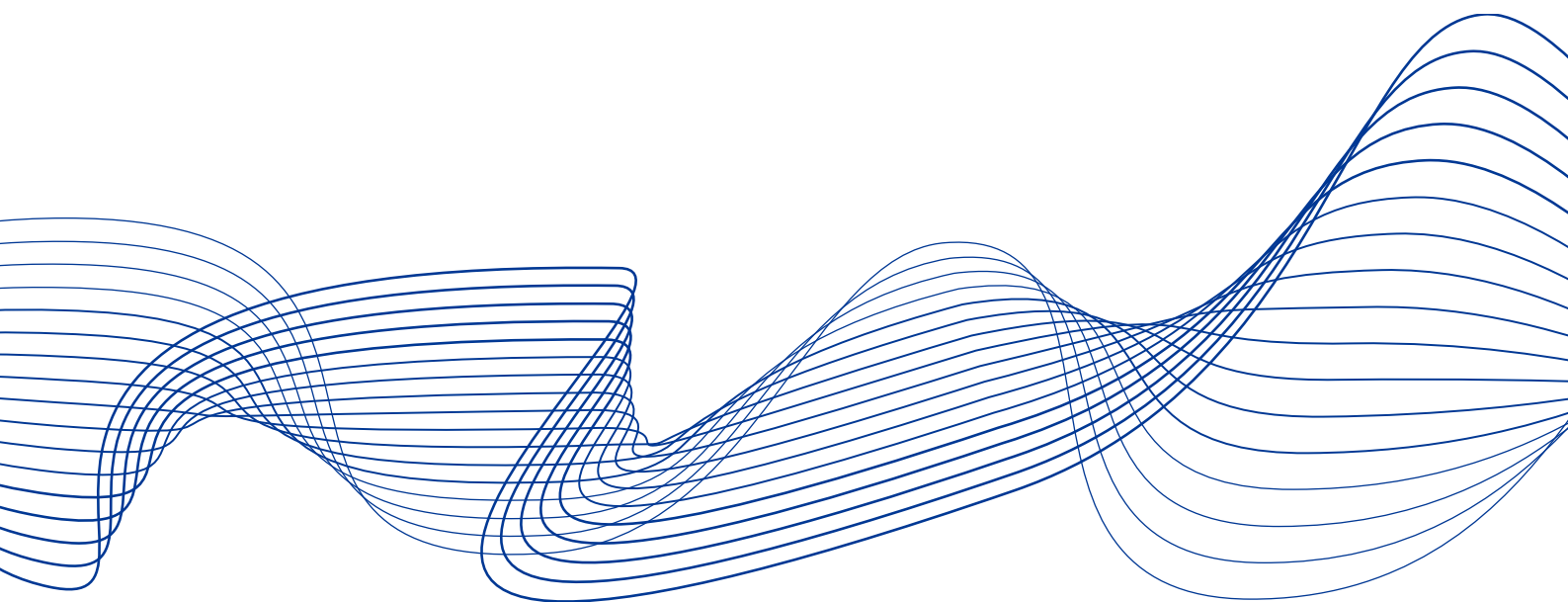

Výročná správa

2017

ESRB

Európsky výbor pre systémové riziká

Európsky systém finančného dohľadu

Obsah

Predslov	2
Zhrnutie	3

Predslov

*Mario Draghi,
predseda Európskeho výboru
pre systémové riziká*

Siedma výročná správa Európskeho výboru pre systémové riziká (European Systemic Risk Board – ESRB) hodnotí obdobie od 1. apríla 2017 do 31. marca 2018. Počas sledovaného obdobia ESRB aj naďalej dôsledne monitoroval zdroje systémových rizík v európskom finančnom systéme a hospodárstve, pričom označil štyri hlavné riziká ohrozujúce finančnú stabilitu v Európskej únii (EÚ). V rámci tejto úlohy ESRB analyzoval vývoj v sektore komerčných nehnuteľností a v nebankovom finančnom sektore.

Pokiaľ ide o komerčné nehnuteľnosti, v nadväznosti na vydanie odporúčania ESRB na doplnenie chýbajúcich údajov sa uskutočnila analýza možných nových zdrojov údajov. ESRB tiež overoval dostupnosť údajov o fyzických komerčných nehnuteľnostiach.

Počas sledovaného obdobia sa ESRB aj naďalej venoval vývoju rámca monitorovania rizík v nebankovom finančnom sektore. V tejto súvislosti okrem iného zverejnil druhé vydanie monitorovacej správy o tieňovom bankovníctve (EU Shadow Banking Monitor). ESRB tiež vo svojom prehľade rizík zverejnil nové ukazovatele pre centrálnu zmluvnú stranu a poisťovne.

Vzhľadom na potenciálnu hrozbu kybernetických útokov ESRB inicioval zriadenie Európskej skupiny pre systémové kybernetické riziká s cieľom umožniť jej členom diskusiu o aktuálnych stratégiách a sprístupňovať aktuálne informácie o nových medzinárodných iniciatívach.

ESRB tiež naďalej podporoval diskusiu v oblasti makroprudenciálnej politiky prostredníctvom viacerých konferencií a seminárov. V septembri 2017 sa napríklad konala druhá výročná konferencia ESRB s diskusiami na tému právnych aspektov makroprudenciálnej regulácie a výkonu makroprudenciálnej politiky mimo bankového sektora. Účastníci konferencie tiež diskutovali o výzvach a budúcnosti bankovníctva v EÚ, o riešení problémových úverov v bankovom sektore EÚ a o monitorovaní rizík v sektore tieňového bankovníctva.

Na záver mi dovoľte srdečne poďakovať Vítorovi Constânciovi, viceprezidentovi Európskej centrálnej banky až do mája 2018, za podporu, ktorú prejavoval ESRB od samého začiatku ako člen jeho generálnej rady a riadiaceho výboru.

Zhrnutie

Počas sledovaného obdobia ESRB označil štyri hlavné riziká, ktoré najviac ohrozujú stabilitu finančného sektora EÚ: 1) riziko preceňovania rizikových prémieí na svetových finančných trhoch, 2) pretrvávajúce nedostatky v súvahách bánk, poisťovní a dôchodkových systémov, 3) problematika udržateľnosti dlhu v štátnom a podnikovom sektore a v sektore domácností, a 4) slabé miesta sektora tieňového bankovníctva a riziko kontaminácie širšieho finančného systému. Ako už bolo zdôraznené v predchádzajúcich dvoch výročných správach ESRB, za mimoriadne závažné riziko ohrozujúce finančnú stabilitu sa považuje prudký obrat globálnych rizikových prémieí. V porovnaní s rokom 2016 boli riziká súvisiace s nedostatkami v súvahách bánk, poisťovní a dôchodkových systémov znížené z najvyššieho na stredný rizikový stupeň. Riziko súvisiace s udržateľnosťou dlhu v štátnom a podnikovom sektore a v sektore domácností bolo zvýšené na stredný rizikový stupeň.

Uvedené systémové riziká ohrozujúce finančný sektor EÚ tvorili základ nepriaznivého makrofinančného scenára, ktorý ESRB poskytol Európskemu orgánu pre bankovníctvo (European Banking Authority – EBA) na účely záťažového testu bankového sektora EÚ v roku 2018. Tieto riziká tiež boli zohľadnené v nepriaznivých scenároch, ktoré boli poskytnuté Európskemu orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (European Insurance and Occupational Pensions Authority – EIOPA) na účely záťažového testu sektora poisťovníctva v roku 2018. Podrobné informácie o týchto nepriaznivých scenároch sú uvedené v tejto výročnej správe.

ESRB v roku 2017 uskutočnil zmeny rámca reciprocity s cieľom zvýšiť harmonizáciu uplatňovania prahov významnosti na základe zásady de minimis. V súlade s novým rámcom musí členský štát, ktorý aktivuje opatrenie, pri vyžadovaní reciprocity svojho opatrenia navrhnuť maximálny prah významnosti na úrovni inštitúcie, pričom ESRB navrhovaný prah posúdi z hľadiska vhodnosti.

ESRB ďalej zverejnil odporúčanie zamerané na riešenie systémových rizík vyplývajúcich z nesúlady likvidity a využívania finančnej páky v investičných fondoch. Odporúčanie, ktoré bolo adresované Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy (European Securities and Markets Authority – ESMA) a Európskej komisii, sa zaoberá nástrojmi na riadenie likvidity, dohľadom a postupmi záťažového testovania, ako aj rozšírením vykazovacích povinností a realizáciou súčasných právomocí na obmedzenie využívania finančnej páky.

V rámci snahy o zdokonaľovanie makroprudenciálneho rámca pre bankový sektor ESRB zverejnil správu o vplyve zavedenia medzinárodného štandardu finančného výkazníctva (International Financial Reporting Standard – IFRS) 9 na finančnú stabilitu. Správa dospela k záveru, že v porovnaní s medzinárodným účtovným štandardom IAS 39 predstavuje štandard IFRS 9 významné zlepšenie, pričom sa očakáva, že z pohľadu finančnej stability prinesie podstatné výhody vrátane vyššej transparentnosti a skoršieho a účinnejšieho účtovania úverových strát. Správa zároveň poukázala na viacero otázok, ktoré bude v nadväznosti na zavedenie IFRS 9 potrebné analyzovať, ako napríklad cyklické správanie modelu očakávaných úverových strát v rámci IFRS 9 a jeho vplyv na správanie bánk. ESRB tiež zverejnil správu o riešení problémových úverov (non-performing loans – NPL) v Európe, v ktorej uviedol návrhy konkrétnych opatrení na doplnenie ďalších iniciatív na úrovni EÚ a eurozóny. Ďalším príspevkom k tvorbe makroprudenciálneho rámca pre bankový sektor bolo stanovisko k makroprudenciálnym štrukturálnym rezervám, ktoré ESRB adresoval Európskej komisii. V stanovisku sa navrhuje viacero zmien vrátane podstatného

zvýšenia limitov rezerv v prípade iných systémovo dôležitých inštitúcií, zlepšenia účinnosti rezerv na krytie systémových rizík s cieľom zamerať sa na špecifické zdroje štrukturálnych necyklických systémových rizík, a úprav procesného rámca štrukturálnych rezerv.

Pokiaľ ide o vývoj makroprudenciálneho rámca pre prostredie mimo bankového sektora, ESRB sa podieľal na regulačnom hodnotení a na konzultáciách na európskej úrovni. V kontexte revízie nariadenia o európskej trhovej infraštruktúre ESRB zverejnil správu s cieľom zvýšiť účinnosť a transparentnosť súčasného rámca. V súvislosti s centrálnymi zmluvnými stranami (central counterparties – CCP) ESRB odpovedal na konzultáciu ESMA o návrhu usmernení o opatreniach na odstránenie procyklickosti rezerv CCP. ESRB okrem toho identifikoval oblasti, v ktorých sa vyžaduje spresnenie legislatívnych návrhov rámcov ozdravenia a riešenia krízových situácií CCP v záujme lepšieho zohľadnenia makroprudenciálnych rizík. Čo sa týka makroprudenciálnych aspektov sektora poisťovníctva, ESRB určil oblasti, v ktorých by bolo možné zvýšiť účinnosť rámca Solventnosti II, a zasadzoval sa za vývoj harmonizovaného rámca ozdravenia a riešenia krízových situácií v sektore poisťovníctva v rámci celej EÚ.

Počet domácich makroprudenciálnych opatrení prijatých v členských štátoch zostal v porovnaní s rokom 2016 na stabilnej úrovni. Roky 2017 a 2016 sú na rozdiel od predchádzajúcich rokov lepšie porovnateľné, keďže za toto obdobie boli vo väčšine členských štátov dostupné všetky prvky súboru makroprudenciálnych nástrojov pozostávajúceho zo smernice o kapitálových požiadavkách IV a nariadenia o kapitálových požiadavkách. V roku 2017 prijala makroprudenciálne opatrenia väčšina členských štátov. Väčšinou išlo o reštriktívne opatrenia prijaté v reakcii na cyklické riziká, pričom najčastejšie používanými opatreniami bolo ohraničenie pomeru výšky úveru k hodnote zabezpečenia a stanovenie proticyklických kapitálových rezerv. Častým opatrením bolo aj stanovenie rezerv na krytie systémového rizika.

ESRB aj naďalej sledoval implementáciu svojich odporúčaní. Počas sledovaného obdobia ESRB posudzoval plnenie svojich odporúčaní, resp. čiastkových odporúčaní, v piatich prípadoch. Pokiaľ ide o čiastkové odporúčanie o financovaní úverových inštitúcií, ktoré bolo adresované EBA, ESRB potvrdil plný súlad. V súčasnosti prebieha hodnotenie súladu v prípade odporúčania ESRB o fondoch peňažného trhu, odporúčania k usmerneniam týkajúcim sa zriadenia mier proticyklickej rezervy a odporúčania o posudzovaní cezhraničných účinkov opatrení makroprudenciálnej politiky a ich dobrovoľnej reciprocite. ESRB tiež posúdil súlad s určitými prvkami svojho odporúčania o uznávaní a stanovovaní mier proticyklického vankúša pre expozície do tretích krajín (mimo Európskeho hospodárskeho priestoru).

V septembri 2017 sa konala druhá výročná konferencia ESRB, ktorej cieľom bolo podporiť diskusiu a rozvinúť koncepčné úvahy o makroprudenciálnej politike. Diskusie sa zameriavali na právne aspekty makroprudenciálnej regulácie a výkon makroprudenciálnej politiky mimo bankového sektora. Účastníci konferencie diskutovali o výzvach a budúcnosti bankovníctva v EÚ, o riešení problémových úverov v bankovom sektore EÚ a o monitorovaní rizík v sektore tieňového bankovníctva.

Tiráž

© Európsky výbor pre systémové riziká 2018

Poštová adresa 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefón +49 69 1344 0
Internet www.esrb.europa.eu

Všetky práva vyhradené. Šírenie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené, ak je uvedený zdroj.

Redakčná uzávierka údajov uvedených v tejto správe bola 31. marca 2018. Vysvetlenie pojmov a skratiek nájdete v [glosári ESRB](#).

ISSN 1977-5253 (pdf)
ISBN 978-92-9472-003-0 (pdf)
DOI 10.2849/66094 (pdf)
Katalógové číslo EÚ DT-AB-18-001-SK-N (pdf)